

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 41/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain, verontilityslain sekä Verohallinnosta annetun lain 30 ja 31 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä joulukuuta 2014 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi tuloverolain, verontilityslain sekä Verohallinnosta annetun lain 30 ja 31 §:n muuttamisesta (HE 302/2014 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valiokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Elina Pylkkänen ja neuvotteleva virkamies Merja Taipalus, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Mia Keskinen, Verohallinto
- kirkkoneuvos Pirjo Pihlaja, Kirkkohallitus.

Kirjallisen lausunnon on antanut

— opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kirkollishallitus on ilmoittanut, ettei sillä ole huomauttamista asiasta.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia siten, että yhteisön ja yhteisyyden tulosta ei suoritettaisi verovuodesta 2016 lähtien veroa enää seurakunnalle, vaan ainoastaan valtiolle ja kunnalle. Verontilityslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että evankelis-luterilaiset ja ortodoksiset seurakunnat eivät saisi osuutta yhteisöveron tuotosta verovuodesta 2016 lähtien, mikä lisäisi valtion osuutta yhteisöveron tuotosta. Lisäksi Verohallinnosta annetusta laista ku-

mottaisiin viittaukset seurakuntien osuuteen yhteisöveron tuotosta sekä seurakuntien asemaan yhteisöveron saajana.

Esitys liittyy ehdotettuun uuteen lakiin valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016, ja niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2016 toimitettavassa verotuksessa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muutettuna. Muutostarve aiheutuu tämän vuoden alusta voimaan tulleista tuloverolain ja verontilityslain muutoksista (1408/2014 ja 1407/2014; VaVM 36/2014 vp — HE 180/2014 vp), jotka vaikuttavat myös tähän esitykseen. Muuttuneita säännöksiä ei ole voitu ottaa huomioon alun perin, koska hallituksen esitys on annettu eduskunnalle viime vuoden puolella. Kysymys on siten tältä osin lainsäädäntöteknisestä yhteensovituksesta.

Esityksen tausta

Esitys liittyy lainsäädäntökokonaisuuteen, jolla seurakuntien osuus yhteisöveron tuotosta korvataan talousarvioon otettavalla, indeksiin sidotulla määrärahalla. Tätä koskeva uusi laki *valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin* on hyväksytty eduskunnassa 21.1.2015 (HE 250/2014 vp — EV 256/2014 vp), ja sen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2016. Laissa säädetään valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle hautaustoimen ja väestökirjanpito tehtävien hoitoa sekä kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten ja irtaimiston ylläpitoa varten.

Nyt käsiteltävänä olevassa esityksessä ehdotetaan vastaavasti kumottavaksi seurakuntien asema yhteisöveron saajana sekä kumottavaksi tai muutettaviksi ne lainkohdat, joissa on viitattu seurakuntien yhteisöveroon. Myös näiden muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2016, jolloin niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2016 toimitettavassa verotuksessa. Tätä aiempien verovuosien yhteisöverot tilitettäisiin seurakunnille viimeisen kerran lokakuun 2017 kausitilityksen yhteydessä. — Ajoituksessa on otettu huomioon myös Verohallinnossa käynnissä olevan laajan tietojärjestelmähankkeen (*Valmis-hanke*) etenemissuunnitelma.

Lainsäädäntökokonaisuus edellyttää vielä muutoksia kirkkolakiin ja kirkkojärjestykseen. Kirkolliskokous on ottanut kuitenkin jo myönteisen kannan uudistukseen, ja tarvittavat esityk-

set annetaan eduskunnalle todennäköisesti seuraavan vaalikauden alussa.

Valiokunnan kannanotto

Esitys on johdonmukainen osa kuvattua kokonaisuutta, jonka tavoitteena on ollut löytää kestävä tapa korvata seurakuntien hoitamista yhteiskunnallisista tehtävistä aiheutuvat kustannukset. Uusi malli tarjoaa nykyistä vakaamman rahoituspohjan ja lisää siten seurakuntien tulojen ennustettavuutta. Se eroaa tässä suhteessa merkittävästi yhteisöverosta, joka on suhdanneherkkä ja alttiina kansainväliselle verokilpailulle. Lisäksi on arvioitu, että uuden mallin mukainen korvaus vastaa nykyistä paremmin seurakuntakohtaisia kustannuksia. Se johtaa siten myös oikeudenmukaisempaan lopputulokseen seurakuntatasolla.

Myönteistä on myös se, että muutos toteutetaan valtion kannalta kustannusneutraalisti: vuotuisen määrärahan lähtötaso vastaa seurakuntien arvioitua osuutta vuoden 2015 yhteisöveron tuotosta (noin 114 milj. euroa). Lisäksi seurakuntien osuutta verotuskustannuksista alennetaan 6 milj. eurolla. Seurakuntien osuus yhteisöveron tuotosta lisätään vastaavasti valtiolle tulevaan osuuteen. — Todettakoon selvyuden vuoksi, että muutos koskee vain yhteisöveron tuottoa. Seurakunnat säilyvät muutoin veronsaajina myös jatkossa, ja ne osallistuvat tältä osin myös verotuskustannuksiin.

Valiokunta pitää esitystä perusteltuna ja puoltaa sen hyväksymistä edellä mainituin lainsäädäntöteknisin tarkennuksin. Muutoksia on perusteltu lyhyesti seuraavassa.

*Yksityiskohtaiset perustelut***1. Tuloverolaki**

124 §:n 3 momentti. Lainkohdassa tarkoitettujen osittain verovapaiden yhteisöjen ja tiekuntien sekä yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteis-

töstä saadun tulon tuloveroprosentin tulee olla 6,07.

124 a § (uusi). Pykälässä säädetään verovuosi-
na 2012—2016 sovellettavista poikkeuksista
edellä kuvattuun 124 §:n 3 momenttiin. Pykälän
1 momentin 1—4 kohdat koskevat vuosia
2012—2015, ja ne on saatettu voimaan lailla
1408/2014 tämän vuoden alusta. Niihin ei ole
muutostarvetta.

Momentin 5 kohta koskee sen sijaan vero-
vuotta 2016. Siinä tarkoitettun tuloveroprosentin
tulee olla 6,18. Lisäksi veron jakautumista kun-
nan ja seurakunnan kesken koskeva 2 momentti
tulee kumota osana tätä esitystä.

Edellä mainitut muutokset on otettava huo-
mioon myös lain johtolauseessa.

2. Verontilityslaki

12 §. Pykälässä säädetään veronsaajaryhmien
jako-osuuksista pysyvien veroperustemuutosten
jälkeen. Säännöksestä ehdotetaan poistettavaksi
seurakuntien asema yhteisöveron saajana. Siinä
tulee ottaa lisäksi huomioon laissa 1407/2014
säädetty muutokset, jolloin valtion jako-osuu-

deksi tulee 69,66 prosenttia ja kuntien osuudek-
si 30,34 prosenttia yhteisöverosta.

12 e § (uusi). Pykälässä säädetään poikkeuk-
sesta yhteisöveron jako-osuuksiin verovuonna
2016. Poikkeus aiheutuu väliaikaisesti voimassa
olevasta tuotannollisten investointien korotettu-
ja poistoja koskevasta huojennuksesta, josta ai-
heutuva verotulomenetys kompensoidaan kun-
nille. Kun sen vaikutus otetaan huomioon, val-
tion jako-osuudeksi tulee 69,08 ja kunnan osuu-
deksi 30,92 prosenttia yhteisöverosta.

Pykälän 2 momentti koskee seurakuntien yh-
teisöveroä, minkä vuoksi se tulee kumota osana
tätä esitystä.

Myös nämä muutokset on otettava huomioon
lain johtolauseessa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokun-
ta ehdottaa,

*että 3. lakiehdotus hyväksytään muutta-
mattomana ja*

*että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään
muutettuina (Valiokunnan muutoseh-
dotukset).*

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 1 §:n 2 ja 3 momentti, 18 §:n 3 momentti, 21 §:n 1 ja
2 momentti, 21 a §, 23 §:n 1 momentti, 124 §:n 3 momentti *ja 124 a §,*
sellaisina kuin niistä ovat 21 §:n 1 momentti osaksi laissa 1465/1994 ja 2 momentti laissa
1343/1999, 21 a § laissa 1736/2009 *sekä 124 §:n 3 momentti ja 124 a § laissa 1408/2014,* seuraavas-
ti:

1, 18, 21, 21 a ja 23 §
(Kuten HE)

124 §

Veron määräytyminen

— — — — —
Edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 6,07.
— — — — —

124 a § (Uusi)

Veron määräytyminen verovuosina 2012—2016

Poiketen siitä, mitä 124 §:n 3 momentissa säädetään:

1—4 kohta
(Kuten 1408/2014)

5) vuonna 2016 edellä 21 §:n 1 momentissa tarkoitetun osittain verovapaan yhteisön ja tiekunnan sekä yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöstä saadun tulon tuloveroprosentti on 6,18.

2 mom.
(Kumotaan)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

2.

Laki

verontilityslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verontilityslain (532/1998) 12 ja 12 e §, 13 §:n otsikko sekä 1 ja 5 momentti sekä 14 §:n otsikko ja 1 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 12 ja 12 e § laissa 1407/2014, 13 §:n 1 momentti laissa 988/2005 ja 5 momentti laissa 724/2004 sekä 14 §:n 1 momentti laissa 1458/2001, ja
lisätään 27 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

12 §

Veronsaajaryhmien jako-osuudet

Valtion jako-osuus on 69,66 prosenttia ja kuntien jako-osuus 30,34 prosenttia yhteisöverosta.

12 e § (Uusi)

Veronsaajaryhmien jako-osuudet verovuonna 2016

Poiketen siitä, mitä 12 §:ssä säädetään, valtion jako-osuus verovuonna 2016 on 69,08 prosenttia ja kuntien jako-osuus 30,92 prosenttia yhteisöverosta. (Poist.)

2 mom.
(Kumotaan)

13, 14 ja 27 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 3 päivänä helmikuuta 2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Pentti Kettunen /ps
jäs. Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Jouko Jääskeläinen /kd
Timo Kalli /kesk
Anneli Kiljunen /sd (osittain)
Esko Kiviranta /kesk
Mika Lintilä /kesk
Mats Nylund /r
Heli Paasio /sd

Kari Rajamäki /sd
Markku Rossi /kesk
Matti Saarinen /sd
Sari Sarkomaa /kok
Kauko Tuupainen /ps
Kari Uotila /vas
Ville Vähämäki /ps
vjäs. Johanna Karimäki /vihr
Harry Wallin /sd (osittain)
Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.